

RADNI ODNOSI

1. Ozljeda na radu – različit tretman odgovornosti poslodavca ovisno o tome radi li se o običnoj ili krajnjoj nepažnji radnika.

Iz obrazloženja:

Predmet spora jest zahtjev tužiteljice kao radnice za naknadom neimovinske i imovinske štete koju je pretrpjela kao posljedicu ozljeđivanja na radu dana 30. kolovoza 2014., a koju naknadu štete potražuje od tuženika kao svojeg poslodavca.

Prvostupanjski sud je nakon provedenog dokaznog postupka utvrdio sljedeće činjenice, odnosno došao do sljedećih zaključaka:

- da je tužiteljica na dan 30. kolovoza 2014. bila zaposlena kod tuženika kao poslodavca, na temelju ugovora o radu na određeno vrijeme od 1. svibnja 2014. i na temelju kojeg je obavljala poslove sobarice/čistačice,
- da je dana 30. kolovoza 2014. tužiteljica doživjela nesreću na radu, na način da je obavljajući poslove spremačice u zgradi u turističkom naselju, krećući se stepeništem zgrade, u sklopu obavljanja svojih radnih zadataka, pala, kojom prilikom je pretrpjela tjelesne ozljede,
- da je stubište na kojem je tužiteljica pala, u vrijeme štetnog događaja bilo suho, ravno, s postavljenim protukliznim trakama na svakoj stepenici, koje su bile uočljive, a da

su na obje strane stubišta bili postavljeni rukohvati,

- da je u vrijeme štetnog događaja tužiteljica na nogama imala radne papuče,
- da je tužiteljica bila osposobljena za rad na siguran način,
- da je do pada tužiteljice na stepenicama došlo isključivo zbog njezinog neopreznog kretanja stubištem; događaj koji tuženik nije mogao predvidjeti i nastale štetne posljedice za tužiteljicu izbjeći ili otkloniti, a sve unatoč provedenim mjerama zaštite na radu.

Na temelju ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostupanjski sud zaključuje kako tuženik ne odgovara za štetu nastalu tužiteljici i to stoga, kako izričito navodi prvostupanjski sud jer je: "tuženik dokazao da je šteta nastala isključivo radnjom tužiteljice, koju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu.". U tom smislu prvostupanjski sud odbio je kao neosnovan tužbeni zahtjev tužiteljice.

Protiv prvostupanjske presude tužiteljica je podnijela žalbu te istu pobija iz svih žalbenih razloga, dakle, zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava, koji su žalbeni razlozi predviđeni odredbama članka 353. stavak 1. točke 1., 2. i 3. Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01.,

117/03., 88/05., 2/07. - odluka USRH, 84/08., 96/08. - odluka USRH, 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13. i 89/14. - Odluka USRH, dalje u tekstu: ZPP). Žaliteljica predlaže da drugostupanjski sud preinači prvostupanjsku presudu na način da prihvati tužbeni zahtjev, odnosno podredno da ukine pobijanu presudu i vrati predmet prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Slijedom navedenog, a u vezi s pitanjem odgovornosti za nastanak štetnog događaja i nastalu štetu tužiteljici, kao i odgovornosti za naknadu te štete za napomenuti je slijedeće. Odredbom članka 25. stavak 1. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18. i 96/18., dalje u tekstu: ZZR) propisano je da se za ozljedu na radu i profesionalnu bolest koju je radnik pretrpio obavljajući poslove za poslodavca smatra da potječu od rada i poslodavac za njih odgovara po načelu objektivne odgovornosti. Odredbom stavka 2. istog članka određeno je da poslodavac može biti oslobođen odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom radnika ili treće osobe, na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Odgovornost poslodavca za štetu uzrokovanu radniku određena je i odredbama članka 111. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. i 127/17., dalje u tekstu: ZR). Tako je odredbom stavka 1. ovog članka propisano da ako radnik pretrpi štetu na radu ili u vezi s radom, poslodavac je dužan radniku nadoknaditi štetu po općim propisima obveznog prava. Stavkom 2. istog članka utvrđeno je kako se pravo na naknadu štete iz stavka 1. ovog članka odnosi i na štetu koju je poslodavac uzrokovao radniku povredom njegovih prava iz radnog odnosa.

Poslodavac koji odgovara prema kriteriju uzročnosti (objektivna ili kauzalna odgovornost) može se te odgovornosti osloboditi pod pretpostavkom iz odredbe članka 25. stavak 2. ZZR-a i podredno pod pretpostavkama iz odredbe članka 1067. Zakona o obveznim odnosima (N.N., br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18., dalje u tekstu: ZOO). Ovim je propisima iznimno, u točno određenim slučajevima, dopušteno oslobađanje poslodavca od objektivne odgovornosti. Iz sadržaja odredbe članka 25. stavak 2. ZZR-a pro-

izlazi kako se poslodavac može osloboditi odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti u tri slučaja, i to: a) ako je šteta nastala zbog više sile, b) ako je riječ o namjeri ili krajnjoj nepažnji radnika i c) ako je šteta nastala namjerom ili nepažnjom treće osobe, na što poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenoj zaštiti na radu. Poslodavac se neće moći pozivati na ekskulpcijske razloge ako je šteta posljedica obične nepažnje radnika ili treće osobe. Ovo u svojoj žalbi sugerira i tužiteljica.

Ovdje je za napomenuti da, budući da je članak 25. ZZR-a poseban (specijalan) propis, pravo poslodavca na oslobođanje od objektivne odgovornosti u konkretnom slučaju mora se prvenstveno prosuđivati kroz primjenu tog propisa, a tek podredno, zbog primjene načela *lex specialis derogat legi generali*, primjenjivat će se odredbe članka 1067. ZOO-a kao opći propis.

Međutim, iz obrazloženja pobijane presude proizlazi kako je prvostupanjski sud mišljenja da je za ekskulpaciju tuženika dostatna sama okolnost da je šteta tužiteljici nastala isključivo radnjom nje same, koju radnju tuženik nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti, unatoč provedenoj zaštiti na radu.

Slijedom navedenog, u ovom obrazloženju razvidno je da takav stav prvostupanjskog suda nije za prihvatiti kao pravilan. Naime, pod pretpostavkom da je tuženik kao poslodavac zaista postupio po svim propisima koji reguliraju problematiku zaštite na radu, isti bi se oslobodio odgovornosti za naknadu štete tužiteljici, tek ako je do štete došlo namjerom ili krajnjom nepažnjom tužiteljice što je, ponovimo, kao ekskulpcijski razlog navedeno u odredbi članka 25. stavak 2. ZZR-a.

S ovom se okolnošću prvostupanjski sud uopće nije bavio tijekom postupka i u pobijanoj presudi, pa je ostalo nejasno je li do pada tužiteljice na stubištu i time do nastale joj štete, došlo zbog njezine krajnje nepažnje (teško je zamisliti njezinu namjeru) ili zbog obične nepažnje. Iz tog razloga ostvaren je žalbeni razlog predviđen odredbom članka 354. stavak 2. točka 11. ZPP-a jer presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati.

Stoga pobijanu presudu treba ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno su-

đenje, na temelju odredbe članka 369. stavak 1. ZPP-a.

U ponovljenom će postupku prvostupanjski sud prije svega otkloniti uočenu bitnu povredu parničnog postupka pa će u tom smislu ponovnom ocjenom izvedenih dokaza, a po potrebi i izvođenjem novih dokaza, ako takvih prijedloga bude, doći do pravilnog zaključka je li do pada tužiteljice na stepenicama, a uvažavajući sve okolnosti predmetnog slučaja, došlo zbog njezine krajnje ili obične nepažnje, a od ove okolnosti zavisi i pravilna primjena materijalnog prava.

Županijski sud u Splitu GŽ R-917/2018-2 od 7.12.2018.

2. Ozljeda na radu – prethodno pitanje u upravnom postupku.

Iz obrazloženja:

Predmet postupka jest zahtjev tužitelja za naknadom štete zbog povrede na radu.

Tužitelj u tužbi, koju podnosi protiv osiguravajućeg društva poslodavca, navodi da je dana 19. lipnja 2018. pretrpio ozljedu na radu te da je u trenutku nastanka štetnog događaja bio zaposlen na radnom mjestu komisionar robe te je u sklopu redovnih poslova svojeg radnog mjesta svakodnevno obavljao poslove komisioniranja robe, a što podrazumijeva i nošenje artikala u rukama te upravljanje viličarom, sve u ime i za račun svojeg poslodavca.

Pojašnjava da je navedenog datuma na radnom mjestu i tijekom radnog vremena zadobio ozljedu na radu u prostorijama poslodavca (skladištu) i to na način da je upravljao viličarem na kojem su se nalazile kutije s artiklima te je prilikom dolaska do blazine policama na koje je trebalo složiti artikle s viličara, zaustavio viličar, sišao s istog i uzeo kutiju s artiklima u ruke te se počeo kretati prema policama s robom, s ciljem da te artikle posloži na policu. Ističe da je u tom trenutku osjetio snažnu bol u lijevom koljenu te je čuo da je u tom koljenu nešto "kvrcnulo".

Ističe da je njegov poslodavac u trenutku nastanka štetnog događaja imao s tuženikom sklopljenu policu osiguranja od odgovornosti za štetu nastalu zaposlenicima prilikom obavljanja poslova njihovih radnih mjesta te je s obzirom na navedeno tuženik pasivno legitimiran i odgovoran za naknadu štete.

Nadalje, navodi da je zbog bolova u koljenu koji nisu prestajali te zbog nateknuća istog, otišao u Dom zdravlja, gdje mu je postavljena dijagnoza M23-unutrašnja ozljeda koljena. Ističe da je zbog zadobivene ozljede bio na bolovanju mjesec i pol dana, da je morao mirovati, stavljati elastične zavoje s ledom te obavljati ciljane vježbe kod kuće.

Također, navodi da je poslodavac istog dana podnio popunjenu prijavu ozljede na radu nadležnom područnom uredu HZZO-a, međutim, rješenjem HZZO-a od 10. kolovoza 2018. tužitelju, zadobivena ozljeda od 19. lipnja 2018., označena šifrom M23 prema tzv. MKB klasifikaciji, nije priznata kao ozljeda na radu, uz paušalno obrazloženje da se naznačena dijagnoza ne može uzročno-posljedično povezati s mehanizmom nastanka ozljeda na radu te da uopće ne postoji mehanizam nastanka ozljede na radu.

Navodi da je protiv navedenog prvostupanjskog rješenja HZZO-a uložio žalbu. Međutim, žalba je odbijena rješenjem Direkcije HZZO-a od 25. listopada 2018. uz obrazloženje da se dijagnoza šifre M23 prema MKB klasifikaciji ne može uzročno-posljedično povezati s predmetnim događajem od 19. lipnja 2018. Navedeno iz razloga što dijagnoza šifre M23 obuhvaća 9 različitih stanja i kroničnih bolesti koljena te da niti jedno od navedenih stanja nije akutna ozljeda koljena.

Ističe da je u konkretnom slučaju riječ o „pre-tjeranom formalizmu“, primjena kojeg rezultira povredom njegovih prava. Također, ističe da je nezakonito i nepravično ostvarivanje njegovog prava kod zadobivene ozljede na radu vezati isključivo s oznakom šifre dijagnoze, a koja oznaka dijagnoze se postavlja prilikom prvog liječničkog pregleda oštećenika. Dakle, dok još nisu ordinirane niti provedene sve liječničke pretrage koje bi jasno ukazivale na točnu vrstu i narav ozljede, a uvijek je moguća i pogreška prilikom postavljanja prve tzv. uputne šifre dijagnoze.

Nadalje, ukazuje da čl. 25. st.1. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18. i 96/18., dalje u tekstu: ZZR) propisuje objektivnu odgovornost poslodavca za ozljede na radu i profesionalne bolesti koje je radnik pretrpio prilikom obavljanja poslova za svojeg poslodavca, a poslodavac se može osloboditi te odgovornosti ili se njegova odgovornost može umanjiti,

ako je šteta nastala zbog više sile, odnosno namjerom ili krajnjom nepažnjom oštećenika ili treće osobe na koje poslodavac nije mogao utjecati niti je njihove posljedice mogao izbjeći, unatoč provedenim mjerama zaštite na radu. Ističe da se radi o kogentnoj pravnoj normi koja objektivnu odgovornost poslodavca za ozljedu na radu veže sa činjenicom da je do te ozljede došlo na radu - prilikom obavljanja poslova za poslodavca.

Ističe da činjenica da mu zadobivena ozljeda nije priznata kao ozljeda na radu nije zapreka za ostvarenje prava na naknadu štete na temelju ove tužbe jer niti ZZR-om, a niti u općim uvjetima za osiguranje izvanugovorne odgovornosti tuženika, koja se primjenjuju na predmetni slučaj, nije propisano da za ostvarenje prava na naknadu štete na temelju police osiguranja od odgovornosti, zadobivena ozljeda mora biti priznata kao ozljeda na radu.

Slijedom navedenog potražuje od tuženika pravičnu novčanu naknadu neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti na tjelesno i duševno zdravlje u iznosu od 11.000,00 kn te iznos imovinske štete od 2.500,00 kn na ime pružene tuđe pomoći i njege sa zateznom kamatom od presuđenja do isplate.

U odgovoru na tužbu, tuženik priznaje činjenicu da je poslodavac tužitelja osiguran kod njege policom osiguranja. Oспорava odgovornost za navodni štetni događaj budući da je iz rješenja HZZO-a od 10. kolovoza 2018. vidljivo da tužitelju nije priznata ozljeda na radu.

Ističe da je iz kliničkog pregleda tužitelja vidljivo da nije bilo akutne ozljede lijevog koljena nakon predmetnog štetnog događaja, a radiološka obrada pokazala je početne degenerativne promjene na koljenu tužitelja. Zaključno, tuženik osporava osnovanost i visinu tužbenog zahtjeva kao prekomjernu i neprimjerenu ozljedama tužitelja po svim osnovama potraživanja. Slijedom navedenog, predlaže odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Sud je odbio sve dokazne prijedloge tužitelja i tuženika jer bi provođenjem istih nastali nepotrebni troškovi.

Na temelju provedenog postupka te odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku (N.N., br.

53/91., 91/92., 58/93., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07. - odluka USRH, 84/08., 96/08. - odluka USRH, 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13. i 89/14. - Odluka USRH, dalje u tekstu: ZPP) sud je ocijenio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

U provedenom postupku utvrđeno je kako je iz prijave ozljede na radu vidljivo da je tužitelj ozljedu zadobio prilikom hodanja u skladištu, s time da je tužitelj u svoj izjavi također naveo da je zadobio ozljedu prilikom hodanja do viličara, kada mu je krcnulo u lijevom koljenu, nakon čega više nije mogao hodati. Također se navodi da je spisu priložena medicinska dokumentacija te da je liječničko povjerenstvo dana 24. srpnja 2018. dalo nalaz, mišljenje i ocjenu u kojoj se navodi da MKB10 Dg. M23 – unutrašnje ozljede koljena, nije u skladu s priloženom dokumentacijom, odnosno ne može se uzročno-posljedično povezati s opisanim mehanizmom ozljede, koji zapravo ni ne postoji jer se radilo o normalnom hodu po ravnoj površini, bez pada, udarca, nefiziološke rotacije koljena i slično. Navodi se i da se iz medicinske dokumentacije vidi postojanje degenerativnih promjena na zglobu, a bol je locirana na hvatištu tetive kvadricepsa za patelu. Ističe se da osjećaj da je nešto kvrcnulo u koljenu označava mogući interni poremećaj kronične naravi jer hod po ravnoj površini bez pada, udarca, nefiziološke rotacije zgloba itd. ne može dovesti do unutrašnje ozljede zgloba koljena bez postojanja prethodne patologije, degenerativne ili neke druge naravi.

Zaključno se navodi da je na osnovi tako utvrđenog činjeničnog stanja i primjenom odredbe čl. 96. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku (N.N., br. 47/09., 110/21, dalje u tekstu: ZUP) riješeno kao u izreci rješenja.

Protiv navedenog rješenja HZZO-a od 10. kolovoza 2018. tužitelj je dana 27. kolovoza 2018. podnio žalbu, a Direkcija HZZO-a je rješenjem od 25. listopada 2018. odbila žalbu tužitelja i potvrdila rješenje HZZO-a od 10. kolovoza 2018.

U uputi o pravnom lijeku navedeno je da se protiv ovog rješenja može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

Sud je tužitelju dao rok od 15 dana da se očituje je li pokrenuo upravni spor pred Upravnim

sudom u Zagrebu te ako jest, da dostavi dokaz o tome. Kako se tužitelj o tome nije očitovao, sud je zaključio da tužitelj protiv rješenja Direkcije HZZO-a od 25. listopada 2018. nije pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu te da je rješenje HZZO-a postalo pravomoćno.

Ovdje treba napomenuti da je sud vezan s odlukom upravnog tijela jer ona predstavlja prethodno pitanje u smislu čl. 12. ZPP-a, koje sud ne može preispitivati i s kojim je isključivo vezan.

Naime, u skladu s pravnim stajalištem Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u mnogim odlukama, a posebno u odluci br. Revr 974/17-2 od 11. rujna 2018. donesen je stav iz kojeg proizlazi da je sud vezan s pravomoćnom odlukom donesenom u upravnom postupku u odnosu na utvrđenje razloga nastale ozljede i ne

može preispitivati pravilnost takve odluke u sudskom postupku.

Treba istaknuti da navedena odluka obvezuje sud dok god ne bude izmijenjena u zakonom propisanom postupku, a što u konkretnom predmetu nije slučaj, s obzirom na činjenicu da je ista postala pravomoćna jer ju tužitelj nije osporavao pred upravnim sudom.

S obzirom na prethodno navedeno, odnosno da su sudovi u parničnom postupku vezani s pravomoćnim rješenjem upravnog tijela, a što proizlazi iz pravnog shvaćanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti kao neosnovan.

Općinski radni sud u Zagrebu Pr 681/2020-20 od 28.2.2022.

*Ivan Petrošević, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*